Namba ya Whatsap: 0752965019/ +255 757 411 482

MAAGANO YA MUNGU

Mungu anapofanya **agano**, hulishika kwa uaminifu! **Agano** ni ahadi au mapatano ya Mungu ambayo hayawezi kuvunjwa wakati wote wa kutimia kwake. Wanadamu nao hufanya maagano kati yao, ikiwa ni pamoja na agano la ndoa, ambapo mwanamume na mwanamke huahidi uaminifu wao kwa kila mmoja hadi mauti itakapowatenganisha.

Mungu alifanya agano na Nuhu baada ya gharika:

"*Tazama, nami naifanya agano langu nanyi, na uzao wenu baada yenu, tena na kila kiumbe hai kilicho pamoja nanyi, ndege, na wanyama wa kufugwa, na kila mnyama wa mwituni pamoja nanyi; wote waliotoka katika safina, kila mnyama wa dunia. Mimi nitalithibitisha agano langu nanyi; wala hakuna mwili utakaokatiliwa mbali tena kwa maji ya gharika; wala hakutakuwa tena na gharika kuiharibu nchi***."**(**Mwanzo 9:9-11**, SUV)

Mungu hakumuahidi Nuhu kwamba hakutakuwa tena na mafuriko yoyote, bali aliahidi kwamba hakutakuwa tena na **gharika kubwa** itakayoharibu viumbe wote wenye mwili. Hakusema chochote kuhusu mafuriko madogo yanayotokea kila mwaka sehemu mbalimbali duniani.

Katika kitabu cha Ufunuo, Mungu ameonyeshwa akiwa ameketi juu ya kiti cha enzi:

"Na yeye aliyeketi alionekana mfano wa yaspi na sardio; na mviringo wa upinde wa mvua, wa mfano wa zumaridi, ulikizunguka kile kiti cha enzi."
(**Ufunuo 4:3**, SUV)

Wakati Mungu alipofanya agano lake na Nuhu, alisema:

"Hii ndiyo ishara ya agano ninalofanya kati yangu na ninyi, na kila kiumbe hai kilicho pamoja nanyi, kwa vizazi vya milele; nimeweka upinde wangu mawinguni, nao utakuwa ni ishara ya agano kati yangu na dunia." (Mwanzo 9:12-13, SUV)

Upinde wa mvua ulikuwa ishara ya agano la Mungu na Nuhu, lakini katika Ufunuo, upinde huu ni ishara ya agano kwa namna ya jumla. Ule upinde wa mvua unaozunguka kiti cha enzi unaonyesha kuwa **Mungu Mwenyezi ni Mfanyaji na Mshika maagano**. Si tu kwamba maagano ni ya muhimu kwake, bali pia ni ya muhimu kwetu, kwa kuwa ndiyo msingi na hakikisho la baraka kwa wanadamu wote.

Upinde wa mvua huo umeelezwa kuwa wa mfano wa **zumaridi** (yaani kijani kibichi), ingawa kawaida upinde wa mvua una rangi saba: Zambarau, Indigo, Bluu, Kijani, Njano, Machungwa, na Nyekundu. Upinde wa mvua huonekana kuwa wa kijani kibichi iwapo tutaangalia kupitia kioo cha kijani. Rangi ya kijani ni rangi ya uzima—miti na mimea ni "kijani hai." Hivyo basi, **upinde wa mvua wa mfano wa zumaridi unaozunguka kiti cha enzi** unaonyesha kuwa maagano yote ya Mungu yana kusudi la kuleta uzima.

Leo, tutazingatia maagano matatu tu kati ya yale Mungu aliyafanya.

#1: Agano la Ibrahimu

"Ninaapa kwa nafsi yangu," asema Bwana, "kwamba … hakika nitakubariki,

na kuzidisha uzao wako uwe kama nyota za mbinguni, na kama mchanga ulioko ufuoni mwa bahari … na katika uzao wako mataifa yote ya dunia watabarikiwa."(Mwanzo22:16-18)

Hili linaitwa Agano Kuu la Ibrahimu lililofungwa kwa kiapo. Mungu alifanya agano hili na Ibrahimu juu ya Mlima Moria wakati Ibrahimu alikuwa karibu kumtoa sadaka mwanawe wa pekee, Isaka, kwa kutii amri ya Mungu.

#2: Agano la Sheria

"Basi sasa, kama mkinisikiliza kwa bidii na kulishika agano langu, ndipo mtakuwa mali yangu kuliko mataifa yote; maana dunia yote ni mali yangu; nanyi mtakuwa kwangu ufalme wa makuhani, na taifa takatifu." (Kutoka 19:5-6)

Hili linaitwa Agano la Sheria. Mungu alilifanya na Waisraeli kupitia kwa Musa kama mpatanishi wao. Mungu hakufanya agano hili na taifa lingine lolote, hata Wakristo

"Naye huwahubiria Yakobo neno lake, Na Israeli maagizo yake na hukumu zake. Hajawatendea mataifa mengine hivyo; Wala hawakuzijua hukumu zake. Haleluya!" (Zaburi 147:19-20)

#3: Agano Jipya

"Tazama, siku zinakuja, asema Bwana, nitakapofanya agano jipya na nyumba ya Israeli, na nyumba ya Yuda; si kama agano lile nililofanya na baba zao … lakini hili ndilo agano nitakalofanya na nyumba ya Israeli; baada

ya siku zile, asema Bwana, Nitatia sheria zangu ndani yao, Nami nitaziandika katika mioyo yao; nami nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu. … Maana nitawasamehe maovu yao, wala dhambi yao sitakumbuka tena." (Waebrania 8:8-10,12; Yeremia31:31-34)

Hili linaitwa Agano Jipya (la Sheria). Agano hili litafanyika na taifa la Israeli la kimwili, na linachukua nafasi ya agano la zamani la sheria lililopitwa na wakati. Mpatanishi Mkuu wa agano hili jipya atakuwa Masihi wa Israeli

"Angalieni, nitamtuma mjumbe wangu, naye ataitengeneza njia mbele yangu; naye Bwana mnayemtafuta atakuja ghafula katika hekalu lake; naam, mjumbe wa agano mnayempenda, angalieni, anakuja, asema Bwana wa majeshi." (Malaki 3:1)

Huyu Masihi ni mpatanishi mkuu zaidi kuliko Musa. Maagano mawili ya kwanza yanahusiana na kipindi cha sasa tunachoishi; agano la tatu linahusiana na wakati ujao na Ufalme wa Kristo.

AGANO LA IBRAHIMU

Hili lilikuwa agano lililofungwa kwa kiapo, na halikuwa na mpatanishi. Mungu alizungumza juu ya **makundi mawili ya wazao wa Ibrahimu** ambao wangebariki mataifa yote:

"Hakika nitakubariki, na kukuzidisha sana uzao wako kama nyota za mbinguni, na kama mchanga ulioko ufuoni pa bahari; nao uzao wako utamiliki lango la adui zao."*(Mwanzo 22:17)*

Kwa mujibu wa agano hili, ambalo linajulikana sana kama **"Agano la Ibrahimu"**, Ibrahimu angekuwa na **aina mbili za uzao**:

- "**Nyota za mbinguni**," na

- "**Mchanga ufuoni pa bahari**."

1. Nyota za Mbinguni

Hawa ni wale wanaomilikiwa na Kristo:

"*Basi jueni ya kuwa watu wa imani, hao ndio wana wa Ibrahimu… Na kama ninyi ni wa Kristo, basi mmekuwa uzao wa Ibrahimu, warithi kwa ahadi.*" *(Wagalatia 3:7, 29)*

Wale **"wanaoamini"** na **"walioko katika Kristo"** ndio watoto wa Ibrahimu wa kiroho, na kwa pamoja wanaitwa **kanisa la Yesu Kristo**. Hawa si watoto wa asili (kimwili), bali ni watoto wa kiroho wa Ibrahimu.

Mtume Paulo aliandika:

"*Ahadi zilinenwa kwa Ibrahimu na kwa mzao wake. Haisemi, Na kwa wazao, kana kwamba ni wengi; bali ni kana kwamba ni mmoja, Na kwa mzao wako, ndiye aliye Kristo.*" *(Wagalatia 3:16)*

Hii **"nyota za mbinguni"** inawakilisha wale watakaokuwa **"Kristo."** Yesu ndiye **Kichwa**, na ana **mwili** wake wenye washirika **144,000**:

"*Kisha nikaangalia, na tazama, Mwana-Kondoo amesimama juu ya mlima Sayuni, na pamoja naye watu mia arobaini na nne elfu, wenye jina lake na jina la Baba yake limeandikwa katika vipaji vya nyuso zao.*" *(Ufunuo 14:1)*

Hawa 144,000 ndio **mwili wa Kristo**. Pamoja na Kichwa wao Yesu Kristo, watatunda ule **"mbingu mpya" yenye haki**:

"*Lakini, kama alivyoahidi, tunatazamia mbingu mpya na nchi mpya, ambayo haki yakaa ndani yake.*" *(2 Petro 3:13)*

Ni **baada tu** ya kanisa hili la 144,000 **kupatikana, kujaribiwa, na kutukuzwa**, ndipo sehemu hii ya Agano la Ibrahimu itatimia kikamilifu.

2. Mchanga wa Baharini

Hii inawakilisha **uzao wa kimwili wa Ibrahimu**, yaani **taifa la Israeli**, ambalo litatumika kubariki mataifa yote ya dunia:

"Na hivyo Israeli wote wataokolewa; kama ilivyoandikwa, Mkombozi atatoka Sayuni, Ataondolea mbali uovu kwa Yakobo; Na hili ndilo agano langu nao, Nitakapowaondolea dhambi zao... Kwa maana karama za Mungu na mwito wake havina majuto." (Warumi 11:26-27, 29)

Israeli wote wataokolewa na **macho yao ya ufahamu yatafunguliwa**, lakini hili **litatokea tu baada ya kukamilika kwa kanisa**:

"Kwa maana Israeli wamepata ugumu kwa sehemu, hata utimilifu wa watu wa Mataifa utakapoingia."(Warumi 11:25)

Huu **"ugumu wa moyo"** wa kutomtambua Yesu kama Masihi wao utaendelea mpaka **idadi kamili ya watu wa Mataifa** (144,000) itakapokamilika. Kisha, **uzao wa kiroho utakapokuwa kamili**, na **uzao wa kimwili ukiwa tayari, baraka zitaanza kumiminika kwa "mataifa yote ya dunia"**, kupitia **ufalme wa Mungu utakaoonekana huko Israeli**:

"*Itakuwa katika siku za mwisho, Mlima wa nyumba ya Bwana utakuwa imara juu ya milima, utainuliwa juu ya vilima; na mataifa yote watamiminika kwake... Maana katika Sayuni itatoka sheria, na neno la Bwana katika Yerusalemu." (Isaya 2:2-3)*

Israeli itaongozwa na **watakatifu wa kale**:

"Nitarejesha waamuzi wako kama hapo kwanza, na washauri wako kama mwanzo wake." (Isaya 1:26)

Watakatifu hawa wa kale ndio watakuwa **viongozi na watawala wa dunia yote**:

"Badala ya baba zako watakuwa wana wako, Utawaweka wawe wakuu katika dunia yote." (Zaburi 45:16)

AGANO LA SHERIA

Agano la Sheria lilipewa kwa Musa katika **Mlima Sinai**, na lilijumuisha **Amri Kumi** pamoja na sheria nyingine zilizoorodheshwa katika vitabu vya **Walawi na Kumbukumbu la Torati**. Mtume Paulo aliandika:

"Agano la sheria, lililotolewa baada ya miaka mia nne na thelathini, haliwezi kuibatilisha ile ahadi ya awali aliyofanya Mungu, hata kuibatilisha ile ahadi." (Wagalatia 3:17)

Agano la Ibrahimu lilikuwa **agano la awali** la Mungu, na agano la Sheria lilikuja **baadaye sana (miaka 430 baadaye)**. Agano la Sheria liliahidi **uzima** kwa wale wote waliolishika kikamilifu:

"Basi mtazishika amri zangu na hukumu zangu; ambazo mwanadamu akizitenda ataishi kwa hizo; Mimi ndimi Bwana." (Walawi 18:5)

Lakini hakuna Mwisraeli aliyeweza kupata ahadi hiyo ya uzima, kwa kuwa **hakuna aliyeweza kuitimiza sheria kikamilifu**:

"*Maana mtu yeyote atakayeshika sheria yote, ila akajikwaa katika neno moja tu, amekuwa na hatia ya yote." (Yakobo 2:10)*

Kama Paulo alivyosema:

"Ni dhahiri kwamba hakuna mtu anayehesabiwa haki mbele za Mungu kwa sheria." (Wagalatia 3:11)

Mtume Paulo anaweka wazi kwamba **sheria kamilifu haingeweza kutimizwa** na yeyote, na hivyo **hakuna mtu anayeweza kuhesabiwa haki mbele za Mungu** kwa kuitimiza.

Anahoji:

"*Basi sheria ilikuwa nini? Iliongezwa kwa sababu ya makosa, hata aje yule mzao aliyeahidiwa; nayo iliwekwa kwa njia ya malaika, mkononi mwa mpatanishi.*" *(Wagalatia 3:19)*

Sheria nyingi tofauti zilihitajika **kuonesha dhambi** na **kukemea uovu** uliokuwa ukiongezeka Israeli na ulimwenguni kote. Amri zote za “fanya hili” na “usifanye lile” zililenga **kuinua maisha na ustawi wa taifa**.

Lakini sheria pia **ilikuwa na kusudi la pili**: kutoa **mifano na vivuli** kwa wale walioko katika kizazi hiki, yaani **Israeli wa kiroho (Kanisa)**:

"*Kwa maana sheria, ikiwa ni kivuli cha mema yajayo, si sura halisi ya mambo hayo...*" *(Waebrania 10:1)*

Sheria imejaa mifano na vivuli vinavyofundisha kweli kuu kwa **kanisa la Kristo**.

Mfano mmoja: Sheria ya Pasaka

Katika **Kutoka sura ya 12**, sheria ya Pasaka na taratibu zake huleta **funzo maalum kwa Wakristo**. Paulo alisema wazi:

"*Basi, jitakaseni na chachu ya zamani, mpate kuwa donge jipya, kama mlivyo si wenye chachu. Maana Pasaka wetu amekwisha kutolewa sadaka, yaani, Kristo.*" *(1 Wakorintho 5:7)*

Mwanakondoo wa Pasaka aliwakilisha **Yesu Kristo**, Bwana wetu.

Mfano wa pili: Sheria ya Yubilei

Sheria ya **Yubilei** ni **mfano wa ukombozi**—wakati ambapo Mungu atarejesha yote:

"Ambaye ilimpasa kupokewa mbinguni hata zije nyakati za urejesho ya vitu vyote, alivyosema Mungu kwa vinywa vya manabii wake watakatifu tokea mwanzo wa dunia." (Matendo 3:21)

Hili litatimia katika **utawala wa miaka elfu moja wa Kristo** katika **ufalme ujao hapa duniani**.

Ingawa **Agano la Sheria halikufanikisha kuleta uzima kwa Israeli**, lilichangia kuwaleta baadhi yao kwa Kristo:

"Basi sheria ilikuwa kiongozi kutuleta kwa Kristo, ili tuhesabiwe haki kwa imani." (Wagalatia 3:24)

Wengine wa Wayahudi walitambua hitaji lao la Mwokozi na wakampokea Kristo.

Hatimaye, **taifa lote pia litamjua**:

"Bali Israeli ataokolewa katika Bwana, kwa wokovu wa milele; hamtatahayarika wala kufedheheshwa hata milele." (Isaya 45:17)

Ni **hakikisho lenye baraka kubwa sana**—na **ili litimie kikamilifu, agano la tatu linahitajika**.

AGANO JIPYA

“Tazama, siku zinakuja, asema Bwana, nitakapofanya agano jipya na nyumba ya Israeli, na nyumba ya Yuda.” (Yeremia 31:31)

Agano Jipya litafanyika na **taifa la Israeli** na **makabila yake kumi na mawili**. Mungu hatawahi kusahau ahadi aliyompa Ibrahimu:

"Lakini wewe, Israeli, mtumishi wangu, Yakobo, niliyekuchagua, mzao wa Ibrahimu rafiki yangu." (Isaya 41:8)

Kulingana na kiapo cha Mungu, **hakika atawaokoa Israeli wote** kwa kufanya nao agano jipya ambalo litaleta **msamaha wa dhambi zao** na **upatanisho na Mungu**. Hili litatimia katika Ufalme ujao, ambapo **mataifa ya dunia yatamtafuta Mungu kupitia Israeli**:

"Bwana wa majeshi asema hivi, Itakuwako tena watu wa jamaa nyingi, na wakaao katika miji mingi; na watu wa mji mmoja watakwenda kwa watu wa mji mwingine, wakisema, Haya! Twendeni tumwonjee Bwana, na kumtafuta Bwana wa majeshi; mimi nitakwenda pia. Naam, jamaa nyingi, na mataifa yenye nguvu watakuja Yerusalemu kumtafuta Bwana wa majeshi, na kumwonjea Bwana. Bwana wa majeshi asema hivi, Siku zile watu kumi wa lugha zote za mataifa watamshika mtu mmoja Myahudi, wakishika upindo wa vazi lake, wakisema, Tutakwenda pamoja nawe, kwa maana tumesikia ya kuwa Mungu yu pamoja nanyi." *(Zekaria 8:20–23)*

Mataifa yote ya dunia **yatajitolea kwa hiari** kuingia katika masharti ya Agano Jipya:

"Na mataifa mengi watakwenda na kusema, Njoni, twende juu mlimani kwa Bwana, nyumbani kwa Mungu wa Yakobo; naye atatufundisha njia zake, nasi tutakwenda katika mapito yake; maana katika Sayuni itatoka sheria, na neno la Bwana katika Yerusalemu." (Isaya 2:3)

Neno "**njia zake**" linamaanisha **masharti na vipengele vya Agano Jipya** ambavyo mataifa yote ya dunia yataanza kuyatii, wakifanywa kuwa **"Waisraeli wa kweli"** na **"watoto wa Ibrahimu."** Hii itawafanya kuwa sehemu ya **kundi la "mchanga wa pwani."**

Mpatanishi Mpya

Agano la Sheria lilikuwa na mpatanishi, Musa. Vivyo hivyo, Agano Jipya pia lina **mpatanishi mkuu**:

"Tazama, nitamtuma mjumbe wangu, naye atatengeneza njia mbele yangu; naye Bwana mnayemtafuta atakuja ghafula katika hekalu lake, naam, mjumbe wa agano, mnayemtamani; angalieni, anakuja, asema Bwana wa majeshi." (Malaki 3:1)

Yesu Kristo ndiye **Mpatanishi wa Agano Jipya**, pamoja na **kanisa lake**, ambalo ni **mwili wake**.

Ahadi za Agano Jipya

"Maana hili ndilo agano nitakalofanya nao baada ya siku zile, asema Bwana, Nitatia sheria zangu mioyoni mwao, Na katika nia zao nitaziandika, na dhambi zao na uovu wao sitaukumbuka tena kamwe." (Waebrania 10:16–17)

"Nao" anaowahusu hapa ni **Israeli**. Agano hili litafanyika **"baada ya siku zile,"** yaani **baada ya kipindi cha Injili kuisha**.

Katika kipindi cha Injili, Israeli wamekuwa katika hali ya kutupiliwa mbali:

"Angalieni, nyumba yenu mmeachiwa hali ya ukiwa." (Mathayo 23:38)

Mungu asema kuwa **kipindi cha kukataliwa** kwa Israeli kitakuwa sawa na kipindi cha walichofurahia kibali:

"Nitalipiza madhara yao mara mbili, kwa sababu ya uovu wao, na dhambi zao." (Yeremia 16:18)

Katika Agano Jipya, Mungu asema:

"Nitatia sheria zangu mioyoni mwao, Na katika nia zao nitaziandika." (Waebrania 10:16)

Hii ni nukuu kutoka Yeremia:

"Nitatia sheria yangu ndani yao, na katika mioyo yao nitaiandika." (Yeremia 31:33)

Kuweka sheria ndani ya nia zao kunamaanisha kuwa **watu wote watapata kuelewa wazi sheria za Mungu**:

"Kwa maana dunia itajaa maarifa ya utukufu wa Bwana, kama maji yaifunikavyo bahari." (Habakuki 2:14)

Wakati huo, Bwana **atamimina roho yake juu ya wote**, na wote wataweza kuelewa sheria za Mungu.

Kuandika sheria mioyoni mwao kunamaanisha kuwa **uzoefu wa dhambi** ulioruhusiwa na Mungu **utakuwa funzo lenye uzito wa milele**. Dunia yote, pamoja na Israeli, itakuwa na **kumbukumbu ya wazi** ya tofauti kati ya matokeo ya kumtii Mungu na kutomtii.

Watu wengi wa dunia wakati huo **watamtafuta Mungu kwa moyo wa hiari**:

"Moyo wangu umeazimia kuzishika amri zako sikuzote, hata mwisho... Naipenda amri zako kuliko dhahabu, naam, kuliko dhahabu safi. Basi, kwa sababu ya haya, nimeziangalia amri zako zote kuwa haki; kila njia ya uongo nimeichukia." (Zaburi 119:112,127–128)

Maneno haya yataelezea **mtazamo wa wanadamu wengi** katika siku hizo.

Agano Jipya litakuwa **na mafanikio makubwa sana**, tofauti kabisa na Agano la Sheria lililotangulia.

Tumeona jinsi **mafunzo makuu yaliyo katika Maagano ya Mungu** yanavyoelekeza hatimaye katika **baraka kwa wanadamu wote katika Ufalme ujao wa Kristo**.

— Amina

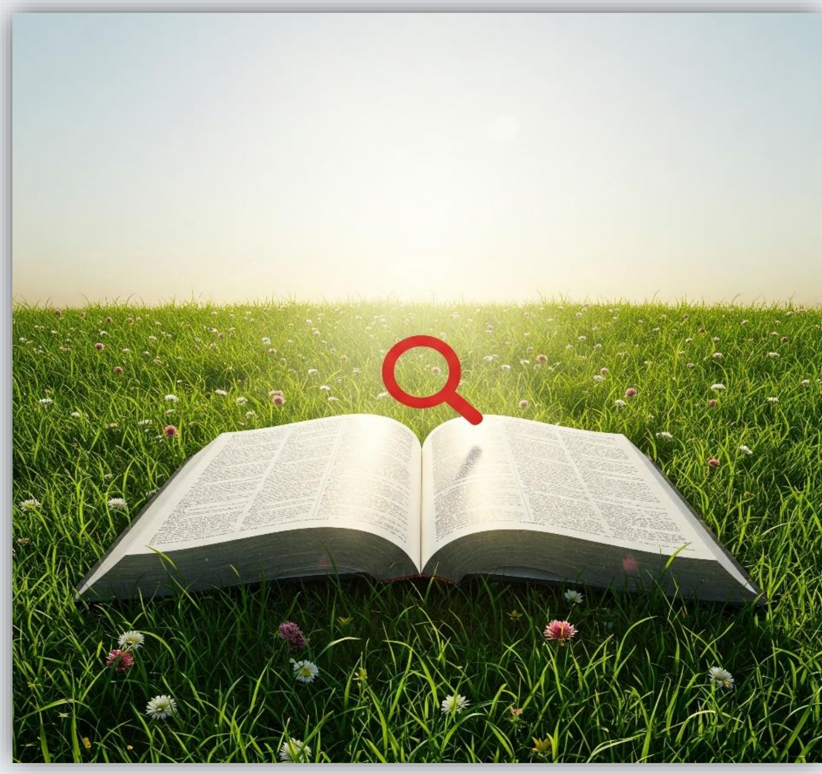

Kwa Masomo zaidi Tuandikie Ujumbe kupitia:

Email: thekingdom1_6@gmail.com au isayaruhala25@gmail.com

©HAKIUZWI

Namba ya Whatsap: 0752965019/ +255 757 411 482